Час імітаторів, а не реформаторів: Як корупція руйнує українську енергетику

Читать на русском | Додати як бажане джерело в Google

Час імітаторів, а не реформаторів: Як корупція руйнує українську енергетику

Міненерговугілля анонсувало Енергетичну Стратегію до 2050 року. Міністр Герман Галущенко обіцяє за шість років побудувати два атомні енергоблоки-мільйонники за 10 млрд доларів і збільшити частку відновлюваної енергетики в балансі до 30%.

Такі плани міністерство будує, незважаючи на війну, економічну кризу та втрату 90% вітрової та 50% сонячної генерації. Чи реальні ці плани? Є сумніви. Більше того, міністерство Галущенко не може впоратися з наявними активами та забезпечити ефективне використання їх потужностей. Хоча під час війни енергетична безпека країни набула особливого значення. Наразі точаться чутки про можливе звільнення Галущенка. Однак Україні потрібна не просто зміна міністра на таку саму несамостійну постать – державі потрібна зміна підходів до управління енергетикою.

Як прибуткову «Центренерго» перетворили на «чорну діру»

Центренерго - це яскравий приклад того, як відвертий непрофесіоналізм, помножений на корупцію, руйнує навіть те, що має працювати. За попередньої влади ВАТ "Центренерго", 78% акцій якого належать державі, було прибутковим підприємством. У 2017 році чистий прибуток склав 1,9 млрд грн, у 2018 – 499 млн грн. Але після зміни влади компанія різко пішла на збитки – у 2019 році зафіксували 1,98 млрд грн «мінус». Тоді міністерством керував Олексій Оржель.

Декілька маніпуляцій на найвищому рівні та державна теплова генерація змінила постачальників вугілля, почала продаж електроенергії наближеним до бізнесу Ігоря Коломойського покупцям, не виконала обіцянки щодо частки реалізації на ринку «на добу вперед» і нагромадила величезних збитків. Нова влада зробила все, щоб «Центренерго» стало дійною коровою. У разі нового ринку електроенергії з компанії зняли зобов'язання у межах механізму покладання спеціальних обов'язків. Формально «Центренерго» зобов'язали продавати всю електроенергію в рамках двосторонніх договорів на біржі, але Кабмін для цього обрав «Українську енергетичну біржу», яка стала інструментом для махінацій на енергоринку.

"Центренерго" очолив Володимир Потапенко, якого Коломойський назвав "зрозумілою йому людиною". Починаючи з липня компанії «Запорізький завод феросплавів», «Нікопольський завод феросплавів», «Марганецький ГЗК», «Покровський ГЗК» та «Дніпроазот» Коломойського, а також пов'язані з ним трейдери «Юнайтед Енерджі» та «Укртрансліт» купували у «Центренерго» на біржі. Що в цей час відбувалося з цінами, видно на цьому графіку:

Дальше більше. З грудня 2019 року «Центренерго» почало реалізовувати за двосторонніми договорами компаніям Коломойського електроенергію за 56,7 коп/кВт-год за такою самою ціною, але в рамках механізму ПЗГ продавав НАЕК «Енергоатом». Водночас, собівартість теплової генерації становила на той час мінімум 100 коп/кВт-год, згідно з даними учасників ринку. Тобто, «Центренерго» продавало електроенергію майже вдвічі нижче за собівартість.

Крім того, «Центренерго» почало купувати вугілля за високими цінами у компаній Коломойського. 30 липня 2019 року було підписано договір на постачання вугілля між державною генеруючою компанією та ТОВ «Нафта Форс», яке ЗМІ пов'язують з Коломойським . Ця ТОВ продавала «Центренерго» вугілля із Росії за досить високою ціною, тоді як компанія накопичувала борги перед державними українськими шахтами. Ситуація набула розголосу, активісти навіть блокували вагони з російським вугіллям на залізничній станції «Сосновка» у Львівській області.

Дійшло до того, що «Центренерго» перестало платити за вугілля , яке він купував у інших постачальників. Борг перед «Шахтарськтрансом» вже до кінця року сягнув 362,7 млн грн, перед «Укрдонінвест трейдинг» – 1,44 млрд грн, а перед державним «Львіввугілля» – 92 млн грн. Останнє втратило оборотні кошти для оплати електроенергії, що спричинило відключення електропостачання для держшахт 22-23 грудня. До суду звернувся навіть державний трейдер «Держвуглепостач», якому «Центренерго» заборгувало 339 млн. грн.

У Фонді держмайна у відповідь на це відверте пограбування державної компанії заявили, що задоволені господарською діяльністю компанії. А міністр Оржель констатував очевидне – причина у дорогому вугіллі та дешевій електроенергії. Як то кажуть – завіса.

Колапс енергетики з таким управлінням стався б і без війни

Згодом від Коломойського на «Центренерго» зітхнули, бо західні партнери, відійшовши від явного шоку, зажадали вгамувати олігарха. Але схеми на державній компанії нікуди не поділися, змінилися лише їхні бенефіціари.

Опалювальний сезон, що минає, був, напевно, найскладнішим, і не тільки через війну. Схематоз на ринку енергетики призвів до того, що менеджмент Міністерства енергетики направив дешеве вугілля з державних шахт приватним споживачам, а державні ТЕС опинилися перед вибором: або купувати дорого у своїх прокладок, або спалювати дорогий державний газ. Як відомо, дійшло до того, що «Нафтогаз» навіть обмежував подачу палива на державну Трипільську ТЕС, оскільки вона брала газ, але не платила.

DT.UA опублікувало розслідування, яке показало, як приватні компанії отримували державне вугілля з неймовірною знижкою до 50% від ринкової ціни. Державні підприємства «Укрвугілля» та «Добропіллявугілля-видобування» минулої осені продавали приватним покупцям вугілля по 1900-4300 грн/т., а ось ТЕС «Центренерго» були змушені купувати паливо в 2-3 рази дорожче.

За даними ZN.UA, СБУ відкрила кримінальне провадження. На початку березня відбулися обшуки за адресами, пов'язаними з Максимом Немчиновим. До 2021 року він був заступником міністра енергетики, але Володимиру Зеленському доповіли, що Немчинов надто тісно пов'язаний із вугільним крилом Ахметова, і його просто звільнили. Однак він став радником міністра Галущенка та продовжив займатися вуглепромом. І тут варто ще раз нагадати, що, залишившись без державного вугілля, ТЕС не мав іншого виходу, крім купувати паливо в Ахметова вдвічі дорожче, писало DT.UA.

Ця історія не закінчилася проголошенням підозр. Йшлося лише про перерозподіл сфер впливу в державній енергетиці. Бенефіціаром обшуків, за даними ZN.UA, став радник міністра Ігор Миронюк, людина державного зрадника Андрія Деркача. Власне, і сам нинішній міністр Галущенко – виходець із «Енергоатому», де заправляв Деркач.

Після завершення періоду розпродажу вугілля «ліворуч» директор ДП «Укрвугілля» Віталій Зюзько звільнився з посади, і в січні його місце зайняв Олександр Хейло – людина, пролобійована головою фракції СН у Раді Давидом Арахамією. У крісло керівника «Центренерго» сів Володимир Єгоров – топ-менеджер ще одного депутата з інтересами в енергетиці Максима Єфімова.

Наприкінці минулого року вугільний ринок України остаточно підім'яв Арахамію з Юхимовим. Під їхнім контролем опинилася вся вертикаль: від державних шахт до споживача вугілля від імені "Центренерго". «Державний сектор енергетики, що складається з вугільних шахт та теплоелектростанцій, остаточно перетворився на корупційну клоаку. Цілий сегмент економіки, який відповідає за енергетичну незалежність України, передано до рук шахраїв», - вважає радник Центру стратегічних досліджень Костянтин Ільченко.

До речі, видобуток вугілля в Україні падав навіть до війни, зараз і поготів. Більше того, частина шахт була підтоплена через відключення світла. Ільченко переконаний – уряд тримає держшахти у напівмертвому стані, бо схемники зацікавлені в імпорті вугілля, що приносить їм велику вигоду.

«Сотні мільйонів доларів, у вигляді кешу опиняються у кишенях ділків. Вистачає всім: і тим, хто сидить у Кабміні, і тим, хто у ФДМУ чи Міненерго, усім тим, хто погоджує кандидатури на державні посади в «Центренерго». А те, що держава при цьому стає навколішки – це нікого не хвилює. ПАТ «Центренерго» на сьогоднішній день становить для держави небезпеку, тому що використовується як інструмент злочину, який завдає величезної шкоди державі», - пише Ільченко.

Нині державна енергетика перебуває у системній кризі. І не лише через війну. Як пише співзасновник Української асоціації відновлюваної енергетики Ігор Тинний , усі державні енергокомпанії навіть у 2020 році зафіксували рекордну шкоду за період свого існування – 3 млрд дол. за рік. Де-факто скасовано реформу корпоративного управління та відбулося часткове повернення до комуністичної централізованої системи управління. Ліквідовано інститут незалежного регулятора – НКРЕКУ. Він існує хіба що для галочки.

Міністр енергетики Галущенко, користуючись воєнним часом, підписав низку сумнівних наказів. Наприклад, направив 2,5 млрд грн НЕК «Укренерго» на закупівлю вугілля, а точніше – для дерибану новими бенефіціарами корупційних схем у вуглепромі.

«З «Центренерго» та державних шахт усі вкрали за весну та літо, тож треба було терміново вкинути туди ще грошей платників податків. Ну і привіт недорегулятору НКРЕКУ, який дозволяє цій п'єсі з успіхом йти протягом стільки сезонів», - написав Тінний.

Капітальні вкладення у вугільні та газомазутні блоки ТЕС та ТЕЦ не здійснювалися. На отримання 1 кВт енергії українські державні станції витрачають майже на 40% більше вугілля, ніж їхні аналоги у Західній Європі чи навіть у Польщі, пише Тінний. Уряд відмовився приватизувати 6 застарілих ТЕЦ і передало їх назад у підпорядкування «Нафтогазу». Борги "Центренерго" перед НАК досягли неймовірних 3 млрд. грн.

Тінний дивується, як «Енергоатом», компанія-монополіст із часткою на ринку майже 60% взагалі може бути збитковою: «Винятково планово і свідомо. Коли свідомий громадянин чує, що Енергоатом бере кредити не лише на закупівлю палива, а навіть на виплату зарплат персоналу». До речі, Галущенко пересів у крісло міністра після рекордних збитків «Енергоатому», де він був віце-президентом.

Весь цей колапс в українській енергетиці відбувся б і без війни. Замість реформ наближені до влади корупціонери користувалися державними компаніями як годівницями для набивання власних кишень та імпортували енергоносії з Росії та Білорусії. А зараз розграбують енергетику навіть під час широкомасштабного вторгнення. Замість наведення ладу у сфері відповідальності міністр енергетики представить суспільству стратегії до 2050 року.

Автор: Віра Левус

Теги: Нафтогаз України | Нафтогаз | НКРЭКУ | Тынный Игорь | ФГИУ | Арахамия Давид | Ефимов Максим | Егоров Владимир | Зюзько Виталий | Миронюк Игорь | Зеленский | Немчинов Максим | Укруголь | Добропольеуголь-добыча | Фонд государственного имущества Украины | Фонд державного майна | Львовская область | Львовуголь | Енергоатом | ООО Нефть Форс | Юнайтед Энерджи | Коломойский | ДнепрАзот | Покровский ГОК | Марганецкий горно-обогатительный комбинат | Потапенко Владимир | Кабмін | Кабмин | Україна | Оржель Алексей | Центрэнерго | Центренерго | Энергетика | Енергетика | Галущенко Герман | Украина | Минэнергоуголь | Міненерговугіль

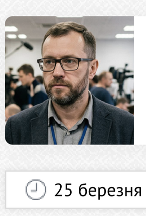

Микола Сидоренко
РЕДАКТОР РОЗДІЛУ «НОВИНИ СВІТУ»

25 березня 2023 г., 16:13 | Переглядів: 3697 | Коментарі: 1

Роздрукувати | Надіслати товаришу

Коментарі:

comments powered by Disqus

Важливі новини

17.08.2026 5 мільйонів доларів за дрони фірмі з фейковим Ozempic: як «Стрим техно» Конотопського уклала угоду з... #БПЛА #дрони #Схеми

08.08.2026 Друг Василя Малюка, якого НАБУ підозрює у вимаганні 1 мільйона доларів, виявився учасником сходки ро... #СБУ #Рудьковский #Малюк Василь

ЦЕНЗУРА — ЯК ОБІЙТИ БЛОКУВАННЯ І ЧИТАТИ НАШ САЙТ

Останні новини
По даті | По переглядам | По коментарям
21:22 Микитась знову під слідством НАБУ: у чому його підозрюють та чому він досі на свободі
21:17 Лієв Шрайбер відвідав зруйнований ракетним ударом район Києва та закликав посилити ППО
21:14 У МЗС РФ вимагають від Грузії «вжити заходів» через конфлікти з росіянами
21:08 ВМС США можуть перейменувати авіаносець на честь Трампа замість героя Перл-Гарбора
21:02 Данія відмовила Німеччині у допомозі в розслідуванні підриву «Північних потоків»
Підписуйтесь на наш канал в Telegram. Оперативно про головне
20:58 На Київщині чоловік влаштував стрілянину в супермаркеті: йому загрожує до семи років ув'язнення
20:52 США запровадили санкції проти 10 осіб за фінансування «Хезболли»
20:46 Президентка Словенії заперечила зв'язки з російською розвідкою
20:43 «Просто тварі»: Зеленський відреагував на російський удар по Кривому Рогу
20:41 Росіяни вдарили по Миколаївщині: загинули четверо людей, серед них троє дітей
20:37 Уряд припинив повноваження голови наглядової ради «Сенс Банку» Гладишенка
20:32 Суд щодо запобіжного заходу для Мудрої продовжиться 24 серпня
20:27 Заплановані доходи держбюджету на 2026 рік не виконуються, ситуація погіршуватиметься, — Южаніна
20:21 У Запоріжжі російський дрон атакував маршрутку
20:15 Ексзаступниця голови ОП Ірина Мудра, яку підозрюють у легалізації 150 мільйонів гривень, засвітила гардероб на понад 80 тисяч доларів
20:13 План підготовки України до зими виконаний лише на 47%, — прем'єр Корецький
20:09 Посли ЄС зустрілися з керівниками НАБУ і САП та висловили підтримку
20:06 «Шахтар» прийматиме матчі Ліги чемпіонів на легендарному «Стемфорд Бридж» у Лондоні
20:04 Центр Києва перекриватимуть 22–25 серпня через візити іноземних делегацій
20:01 Кількість загиблих у Кривому Розі зросла до 14 після атаки на ТЦ
19:59 У Кремлі обурилися через санкції України проти творців «Маші та Ведмедя»
19:54 Росіяни намагаються проникнути до Куп'янська малими піхотними групами з півночі, — Трегубов

Теги новин
COVID-19 агрессия России Атака Війна Война ВСУ Вторжение Дональд Трамп Донбасс ДТП Зеленский ЗСУ Киев Київ коронавирус Коррупция Напад Росії на Україну Нападение России на Украину оккупанты окупанти Порошенко Путин Росія Россия СБУ США Украина Україна ЧП Эпидемия коронавируса

Наші опитування
Чи вірите ви, що Дональд Трамп зможе зупинити війну між Росією та Україною?
○ Так, повністю зможе
○ Частково зможе, але не відразу
○ Ні, не зможе
○ Це залежить від дій інших сторін
○ Важко відповісти
Голосувати
Показати результати опитування
Показати всі опитування на сайті

2013-2026 © АНТИКОР — національний антикорупційний портал
Реклама на сайті • Наші партнери
Політика конфіденційності
Використання матеріалів сайту дозволено лише за наявності активного гіперпосилання на джерело. Усі права на тексти, зображення, фотографії та відеоматеріали належать їх авторам.
Facebook | Twitter | YouTube | RSS-підписка | Email-розсилка | Мобільна версія
0.04573